

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@lvm.fi
pauli.pullinen@lvm.fi

6.8.2013

Lausuntopyyntö 26.06.2013 nro LVM/1193/07/2013

LAUSUNTO LAAJAKAISTA KAIKILLE 2015 -HANKKEEN TOISEN VÄLIARVIOINNIN KESKUSTELUMUISTIOSTA

Laajakaista kaikille 2015 –hankkeen eteneminen on ollut kovin vaihtelevaa. Joissain maakunnissa on voitu toteuttaa verkkorakentamista laajastikin, kun joissain toisissa ei ole saatu hankealueita toteutukseen lainkaan siitä huolimatta, että lakimuutosten myötä muiden rahoitusinstrumenttien käyttöä on helpotettu, tuki-intensiteetti nousi 90 prosenttiin ja tukea voidaan maksaa puolet heti tukipäätöksen jälkeen. Syynä hajanaiseen toteutukseen voi olla se, että operaattoreita ei kiinnosta haja-asutusalueiden yhteyksien rakentaminen edes tuettuna, alueelta puuttuu rahoitukseltaan vakaa ja muillakin kuin puhtaasti kaupallisilla motiiveilla toimiva muu operaattori tai yksinkertaisesti kuntarahoituksen puuttuminen.

LVM on pyytänyt näkemyksiä ja ehdotuksia Laajakaista kaikille 2015 –hankkeen keskustelumuistiossa (liitteenä) esitettyihin asiakokonaisuuksiin. Etelä-Karjalan liitto esittää kantansa asiakokonaisuuksittain seuraavasti:

1. Mihin ensimmäisessä väliarvioinnissa ratkaisematta jääneisiin ongelmakohtiin tulisi toisessa väliarvioinnissa kiinnittää huomiota?

Laajakaista kaikille 2015 –hankkeen tavoite jäänee saavuttamatta suuressa osassa maata, kun toteutusaikaa on enää kaksi vuotta jäljellä. On välttämätöntä käynnistää vuoden 2015 jälkeen toteuttavien toimien valmistelu.

Kaupallisten toimijoiden tarjonta ei ole kehittynyt paremmaksi markkinaehtoisilla alueilla, vaan tilanne on päinvastoin huonontunut. Kaupunkien keskusta-alueilla nopeita valokuituyhteyksiä tarjotaan jopa useamman operaattorin toimesta, mutta vastaavasti kaupunkien uusille omakotitaloalueille tai myös kunnallistekniikan uusimisen kohteena oleville vanhoille asuinalueille operaattorit eivät välttämättä ole tuomassa valokuituyhteyttä. Ongelmaksi siis muodostuu kunnollisten yhteyksien puuttuminen jopa muiltakin kuin haja-asutusalueilta.

Laajakaista kaikille 2015 –hankkeelle varattu rahoitus tulee käytettyä loppuun, vaikka toteutus kattaa vain osan tavoitteesta. Hankkeen jatkaminen vaatii välttämättä lisärahoitusta valtiolta.

2. Miten laajakaistahankkeiden toteutuksessa aktiivisten pienten operaattoreiden toimintaedellytyksiä voitaisiin edelleen parantaa?

Keskustelumuiستiossa on todettu, että maakuntaliittojen valitsemat tuenhakijat ovat yhä useammin toimintansa aloittavia tai toimintaansa nopeasti laajentavia verkkoyhtiöitä (ei perinteisiä yleisoperaattoreita), joiden oma pääoma on pieni, eikä niillä ole vakuudeksi kelpaavaa omaisuutta. Näiden pienten operaattoreiden lainoille voitaisiin antaa valtiontakaus.

Tilaaajaverkon osuus tulisi muuttaa tukikelpoiseksi, jolloin investoinnin tukikelvoton osuus pieneneisi, tilaaajan mahdollisuus hankkia liittymä paranisi, ja operaattorin mahdollisuus verkon toteutukseen helpottuisi. Ehdotus lisäisi julkisen tuen tarvetta, mutta Laajakaista-hankkeen tavoitteisiin pääsemiseksi se olisi tarpeellista.

3. Mitkä ovat laajakaistarakentamisen rahoitustarpeet suhteessa käytettävissä olevaan rahoitukseen eri maakunnissa ennen vuotta 2015 ja sen jälkeen?

Etelä-Karjalassa on käynnissä kaksi pientä paikallista valokuituhanketta, joiden rahoitus tulee Manner-Suomen maaseutuohjelmasta. Muita hankkeita ei ilmeisesti ehdi ennen 2013 päättyvän maaseutuohjelman rahoitukseen. Laajakaista kaikille 2015 -hankkeen mukaiseen hankealueiden hakuun (joulukuu 2012) ei tullut yhtään tarjousta. Etelä-Karjalassa kohdistuu suuria odotuksia ja toiveita vuoden 2014 jälkeiseen aikaan, maaseutuohjelmaan ja valtionrahoitukseen. Valtakunnallisestikin valokuituverkon rakentuminen on selkeästi alkupuolella, joten tukirahoitusta on välttämätön jatkaa tavoitteisiin pääsemiseksi.

4. Miten kuntien toimia löytää laajakaistahankkeille toteuttaja voidaan tukea?

Hyvien ja toimivien esimerkkien myötä löydetään uusia toiminta- ja toteutustapoja. Tarve kasvattaa kuntien roolia verkkoyhtiöiden edistäjinä ja perustajina on kasvanut, samaan aikaan mahdollisuuden siihen on heikentymässä.

Kuntien taloudellinen tilanne on kiristynyt ja Etelä-Karjalassa kaikki kunnat ovat korottamassa tuloveroprosenttia 1-2 %-yksikköä vuodelle 2014. Kun kunnilla on vaikeuksia rahoittaa tulorahoituksellaan jopa lakisääteisiä palvelujaan, kuntien mahdollisuus tukea laajakaistahankkeiden edistämistä ja perustaa verkkoyhtiöitä on olennaisesti heikentynyt. Valtion tulisikin ottaa suurempi vastuu rahoituksesta. Valtio saa vähintään 100 miljoonaa euroa 4G-lupien huutokaupasta ja valokuituverkkojen rakentamisesta arvonnalisäveroa. Valtion tulot ovat huomattavasti suuremmat kuin nopeiden yhteyksien rakentamiseen osoitetut tuet.

6. Miten vapaa-ajan asuntojen laajakaistayhteyksiä voitaisiin parhaiten edistää hankealueilla?

Vapaa-ajan asutuksella on suuri merkitys haja-asutusalueen elinkelpoisuudelle ja infran toimivuudelle. Monilla, erityisesti vesistöisillä alueilla vapaa-ajan asuntoja on huomattavasti enemmän kuin vakituksia asuntoja. Vapaa-ajan asutuksen

sisällyttäminen hankkeeseen voi mahdollistaa myös vakituisen asukkaiden valokuituverkon saamisen, joten ehdotus on erittäin kannatettava.

7. Euroopan digitaalisen agendan huomioiminen Suomessa?

Euroopan komissio korostaa laajakaistainfrastruktuurin tärkeyttä taloudelle ja yhteiskunnalle. Euroopan digitaalisen agendan (DAE = Digital Agenda for Europe) tavoitteena on, että kaikilla on saatavilla vähintään 30 Mb/s laajakaistayhteys ja 50 % väestöstä on saatavilla 100 Mb/s laajakaistayhteys vuoteen 2020 mennessä. Edelleen komissio toteaa, että tähän tavoitteeseen ei päästä kaupallisella tarjonnalla, vaan harvaan asutuilla alueilla tarvitaan jäsenvaltioiden julkista tukea.

Tavoite on erittäin hyvä, joskin myös lähes yhtä vaativa kuin Suomen asettama tavoite. Tavoitteeseen pääseminen (30 Mb/s) ei onnistu langattomilla yhteyksillä, joten valokuituverkon rakentamisen jatkaminen myös vuodesta 2015 eteenpäin on ainoa tapa, jolla tavoitteeseen voidaan päästä.

Valokuituverkon rakentamiseen tarvitaan julkista rahoitusta, ja tällöin EU:n rahoituksella ja valtionrahoituksella tulee olla merkittävä asema. Jos rahoituksen saaminen yhteiskunnan tulevaisuuden toimintojen kannalta toimintavarmaan ja kapasiteetiltaan riittävään järjestelmään ei tässä taloudellisessa tilanteessa ole mahdollista, on ehkä syytä harkita Laajakaista kaikille 2015 –hankkeen toteutustavoitteiden siirtämistä vuosilla eteenpäin.

ETELÄ-KARJALAN LIITTO

Susanna Kaskinen
kehittämisjohtaja

Jari Lantta
maaseutuasiamies

